

[Chr. Christiansen.]

bejde, de har; de er bange for at slippe Taget og efter et Højskoleophold være henvist til Lediggang.

Det er i denne Sag efter min Mening af afgørende Betydning, hvordan Byernes Arbejdsgivere stiller sig til de unge, som ønsker at komme paa Højskole. Jeg forstaaer nok, at det ikke er gennemførligt at lovgive om, at Højskoleelever *skal* genantages i deres gamle Pladser efter endt Højskoleophold, og det er maaske heller ikke ønskeligt, at der kommer en saadan Bestemmelse. Men jeg synes, der maatte være andre Muligheder, andre Veje, som alligevel kunde føre til det ønskede Resultat.

Forstanderen for Esbjerg Arbejderhøjskole, Poul Hansen, har netop i disse Dage været inde paa dette for Byernes Ungdom saa vanskelige Spørgsmaal, og jeg skal tillade mig et ganske kort Citat af hans Udtalelser:

„Danske Arbejdsgivere skulde være nogle mærkelige Mennesker, dersom ikke et Flertal lod sig paavirke til at se med Forstaaelse og Anerkendelse paa Ungdom, der ønsker Orlov for at tage paa Højskole. I mange Tilfælde vil det nok være umuligt at yde absolutte Garantier for Genantagelse. Men en klar Følelse af, at Arbejdsgiveren ser med umiskendelig Sympati paa Sagen, og et alvorligt ment Løfte om, at han vil gøre sit bedste, vil sikkert slaa til i de fleste Tilfælde. Et Udvalg paa 2—3 forstaaende og betydende Arbejdsgivere udpeget af Arbejdsgiverforeningen og et lignende Antal af Højskolens Folk skulde, ved at skrive og tale ihærdigt derom, kunne frembringe den nødvendige Omstilling over for dette vanskelige Spørgsmaal.“

Maaske er dette Forslag og maaske er det Udvalg, som Forstanderen her foreslaar, ikke den helt rigtige og heller ikke den eneste Vej, der er at gaa i dette Spørgsmaal, og jeg vil derfor meget henstille til den højtærede Undervisningsminister at tage denne Sag op til alvorlig Overvejelse og Behandling paa den Maade, som efter Ministerens Mening vil være mest hensigtsmæssig for Sagens heldige Løsning. Jeg tvivler ikke om, at det for Højskolen vil være af stor Betydning, om den kunde faa Tag i Byernes Ungdom, som den gennem Aarene har haft Tag i Landboudommen.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale samtlige de stillede Ændringsforslag samt Lovforslaget til Vedtagelse.

Erik Appel: Med de Ændringsforslag til det oprindelige Lovforslag, som under Udvalgsbehandlingen er blevet stillet af den højtærede Minister, og som nu foreligger for det høje Ting, er der opnaaet saa betydende Ændringer i Tilskudsordningen, at Vilkaarene for de mindre og mellemstore Højskoler vil blive økonomisk holdbare. Det kan ikke bestemte hævdes, hvor stort Tilskuddet for de enkelte Højskoler vil blive, før den i Lovforslaget omtalte Vurdering af Bygningerne til Skolebrug er foretaget, men jeg anser det dog for nogenlunde sikkert, at der vil blive en Stigning i Tilskuddet, i hvert Fald naar Alderstilletaget for Forstanderen har naaet fuld Højde. Da det drejer sig om de allerfleste af Landets Højskoler, er der Grund til at udtale en behersket Glæde over dette Resultat. At Lærerne opnaar Mulighed for betydelig bedre Lønningsvilkaar, er klart fremtrædende i Lovforslagets Paragraffer, og der er næppe Grund til at tvivle om, at Mulighederne bliver til Kendsgerninger. Naar dertil føjes de nye Anciennitetsregler ved Overgang fra fri Højskolevirksomhed til Tjenestemandsstilling og omvendt, maa det siges, at der ingen økonomisk Risiko er for Lærerne ved at gaa i Højskolens Tjeneste og egentlig heller ikke for Forstanderne. Alt i alt betyder Lovforslaget, med de stillede Ændringsforslag optaget, en økonomisk betrygget Stilling for Højskolerne.

Om denne økonomiske Betryggelse vil tilføre Højskolen flere veluddannede Lærere og give større Udvalg af Forstanderemner, saaledes som Ungdomsudvalget i Bemærkningerne til sine Lovforslag udtaler Forventning om, skal jeg overlade Fremtiden at føre Vidnesbyrd om. Jeg anser det ingenlunde for givet paa Forhaand. Det veluddannede kan sikkert købes i et vist Omfang, men det falder ikke altid sammen med det velskikkede. Højskolen maa ikke blive et Brøderhverv for veluddannede Folk, den maa ogsaa have Plads for de raat tilhugne Mænd som Kristen Kold, Mænd, der brændende i Hjertet og ydmyge i Aanden søger ind i Højskolens Verden. Et levende Emme var Højskolen i Grundtvigs Tanke og i Kolds Haand, levende Emme maa de Mænd og Kvinder være, der nu og i Fremtiden gaar i dens Tjeneste. Maatte Lovforslagets betryggende Tilbud til den danske Højskole ikke hemme dens oprindelige Livskraft. Vort Folk kan ikke undvære Mænd og Kvinder, der kaster sig ud i dets Tjeneste trods alt.

Jeg anerkender med Glæde, at det